

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 24. mars 2009 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Fr. Selmers vei 2

Kart I

Sak	Side
17/09 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24.02.2009	2
18/09 Rapport 4/2009 - Anskaffelser i idrettsprosjekter	2
19/09 Rapport 7/2006 Bevaring av kunst - oppfølgingsundersøkelse.....	3
20/09 Taxiprojektene, oppfølging av kontrollutvalgets vedtak 01.03.2007 (sak 22) og 18.11.2008 (sak 93).....	5
21/09 Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved Boligbygg Oslo KF	6
22/09 Fordeling av Kommunerevisjonens utgifter til regnskapsrevisjon - budsjett 2010	7

17/09

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24.02.2009

Protokollen følger vedlagt.

18/09

Rapport 4/2009 - Anskaffelser i idrettsprosjekter

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 26.08.2008, sak 75, sammenslåing av forvaltningsrevisjonene *Anskaffelser i Kultur- og idrettsetaten og Økonomisk styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Kultur- og idrettsetaten*, vedtatt av kontrollutvalget 23.01.2008, sak 5. Anskaffelsesdelen i undersøkelsen sorterer under fokusområdet *Anskaffelser* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon. Overordnet plan med dette fokusområdet ble vedtatt av bystyret senest 18.06.2008, sak 259. I rapport 4/2009 redegjøres det for anskaffelsesdelen i vedtatt prosjekt. Gjennomgangen av økonomistyringen blir fremlagt i egen rapport.

Kultur- og idrettsetaten ble delt i Kulturetaten og Idrettsetaten 01.04.2008. Det ble etter en vurdering av risiko og vesentlighet, besluttet å rette undersøkelsen mot anskaffelser i idrettsprosjekter. Idrettsetaten overtok ansvaret for idrettsprosjektene etter delingen av Kultur- og idrettsetaten, og er derfor den etaten Kommunerevisjonen formelt har rettet undersøkelsen mot.

Kommunerevisjonen har undersøkt 15 anskaffelser i idrettsprosjekter. Med ett unntak er alle anskaffelsene kunngjort i samsvar med anskaffelsesregelverket. Kommunerevisjonen har imidlertid avdekket andre avvik fra regelverket. Flere av avvikene er enkeltstående avvik, mens det er avvik for flere av anskaffelsene på følgende områder:

- manglende samsvar mellom konkurransegrunnlag og kunngjøring når det gjelder bruk av kvalifikasjonskrav og krav til dokumentasjon som må fremlegges knyttet til stilte kvalifikasjonskrav
- for kort klagefrist i forbindelse med kontraktstildelingen
- manglende kunngjøring av konkurranseresultatet for anskaffelser over EØS- terskelverdiene
- manglende protokollføring av anslått kontraktsverdi
- manglende fremleggelse av godkjente endringsmeldinger forut for utførelsen av tilleggs-/ endringsarbeidene
- manglende dokumentasjon av kontroll av varemottak/utførelse av arbeid i regnskapssystemet

Kommunerevisjonen anbefaler at etaten gjennomfører tiltak som sikrer at:

- det benyttes konkrete kvalifikasjonskrav, at det benyttes lovlige dokumentasjonskrav, og at det er samsvar mellom konkurransegrunnlag og kunngjøring
- klagefrist vedrørende kontraktstildelingen er i samsvar med anskaffelsesregelverket

- konkurranseresultatet kunngjøres for anskaffelser over EØS-terskelverdiene
- anslått kontraktsverdi protokollføres, slik at dette er i samsvar med anskaffelsesregelverkets krav til protokollføring
- det for alle tilleggs-/ endringsarbeider finnes endringsmelding som er godkjent hos oppdragsgiver av person(er) som har slik fullmakt, forut for utførelsen av tilleggs-/ endringsarbeidene
- kommentarfeltet i Agresso benyttes til å dokumentere kontroll av varemottak/utførelse av arbeid i de tilfellene hvor slik kontroll ikke er dokumentert på annen måte (for eksempel med stempel/underskrift fra byggeleder på fakturaen)

Foreløpig rapport ble sendt på høring til Idrettsetaten og Byrådsavdeling for næring og idrett. Kommunerevisjonen har mottatt kommentarer fra begge. Tidligere etatssjef i Kultur- og idrettsetaten, nå etatssjef i Kulturetaten, har i tillegg bedt om å få uttale seg, og slik uttalelse er mottatt.

I høringsuttalelsen fra Idrettsetaten fremgår det at Idrettsetaten tar hovedanbefalingene til etterretning. Etaten opplyser også at det på flere av områdene er iverksatt tiltak, og at etaten snarest mulig vil følge opp øvrige anbefalinger som ikke allerede er fulgt opp. Byrådsavdeling for næring og idrett opplyser at Kommunerevisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger tas til etterretning. Byrådsavdelingen opplyser videre at rapportens konklusjoner og anbefalinger vil bli fulgt opp i styringsdialogen med Idrettsetaten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg de avvikene som er avdekket i Kommunerevisjonens rapport 4/2009 *Anskaffelser i idrettsprosjekter*. Kontrollutvalget forutsetter at Idrettsetaten iverksetter tiltak som anbefalt i rapporten for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Saken oversendes kultur- og utdanningskomiteen og finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.03.2009 m/vedlegg

19/09

Rapport 7/2006 Bevaring av kunst - oppfølgingsundersøkelse

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen gjennomførte i 2005/2006 et forvaltningsrevisjonsprosjekt om bevaring av kunst i museene, jf. rapport 7/2006 *Bevaring av kunst i Oslo kommune*.

Kommunerevisjonen har nå gjennomført en oppfølgingsundersøkelse, etter at kontrollutvalget vedtok dette 26.08.2008 (sak 75). Undersøkelsen er konsentrert om Kulturetatens (tidligere Kultur- og idrettsetatens) oppfølging av de viktigste anbefalingene gitt i rapport 7/2006:

- bygningsmessige forhold i museene som berører konservering og sikring av kunsten
- tilstandsvurderinger av og helhetlig konserveringsplan for kunstverkene

Bystyret behandlet rapporten i møte 21.06.2006 (sak 291) og vedtok å be byrådet sørge for at det foretas tilstandsvurdering av den totale samlingen av Oslo kommunes kunstverker, og at tilstandsvurderingen følges opp med en helhetlig handlingsplan for nødvendig konservering og gode oppbevaringsforhold hvor det tas hensyn til kunsthistorisk betydning og bevaringstilstand ved prioriteringen.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at bygningsmessige utfordringer ved Vigeland-museet som var kjent allerede i 2004, blant annet utett tak, fortsatt ikke er utbedret. Situasjonen på Vigeland-museet framstår som langt på vei uendret eller forverret siden 2005.

Kommunerevisjonen konstaterer samtidig at det er tatt initiativ til å følge opp anbefalingene i rapport 7/2006 og egenmeldte tiltak knyttet til utfordringer på Vigeland-museet. Bystyret bevilget i 2006 kr. 54 mill. til rehabilitering og nybygg på museet, og Kultur- og idrettsetaten utformet i 2007 en kravspesifikasjon og bestilling overfor Omsorgsbygg. Etter det har prosjektet av ulike grunner blitt forsinket. Både Kulturetaten og Omsorgsbygg viser til initiativ for å få framdrift i saken. Byrådsavdeling for kultur og utdanning har vært orientert om status i saken underveis. Det er også gitt informasjon til bystyret om at prosjektet har fått forskjøvet framdrift.

Kulturetaten gir for øvrig uttrykk for at det nå er gjennomført sikringstiltak i henhold til Det Norske Veritas' anbefalinger fra 2004/2005 på alle museer.

Oppfølgingsundersøkelsen viser videre at det ikke foreligger en tilstandsvurdering av den totale samlingen av Oslo kommunes kunstverker eller en helhetlig handlingsplan for nødvendig konservering og gode oppbevaringsforhold hvor det tas hensyn til kunsthistorisk betydning og bevaringstilstand, slik bystyret ba om i 2006. Arbeidet med tilstandsvurdering og konservering av samlingene er videreført, men ikke fullført. Samlet sett foreligger det nå tilstandsvurderinger av en større del av kunsten enn det gjorde i 2006. Dette er i tråd med daværende Kultur- og idrettsetatens tilbakemelding i rapport 7/2006. En samlet tilstandsvurdering er imidlertid en forutsetning for å kunne etablere en helhetlig handlingsplan for nødvendig konservering, slik bystyret har bedt om.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 7/2006 *Bevaring av kunst i Oslo kommune* viser at bygningsmessige utfordringer på Vigeland-museet som har vært kjent i en årrekke, og som bystyret bevilget midler til i 2006, ikke har blitt løst. Kontrollutvalget ser med bekymring på dette.

Kontrollutvalget konstaterer at bystyrets vedtak om å be byrådet sørge for at det foretas tilstandsvurdering av den totale samlingen av Oslo kommunes kunstverker, og å følge denne opp med en helhetlig handlingsplan for nødvendig konservering, ikke er utkvittert. Utvalget registrerer at Kulturetaten er i gang med tilstandsvurderinger og konserveringsarbeid som på sikt kan være grunnlag for en helhetlig handlingsplan.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.03.2009

20/09

Taxiprojektene, oppfølging av kontrollutvalgets vedtak 01.03.2007 (sak 22) og 18.11.2008 (sak 93)

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført flere undersøkelser om taxisjåfører som mottar sosialhjelp, oppgir all inntekten i sosialhjelpssøknadene. I forbindelse med undersøkelsen rettet mot sjåfører fra Taxi2 for 2004–2006 ble bl.a. følgende vedtatt i kontrollutvalget 01.03.2007, sak 22:

Kontrollutvalget ønsker en tilbakemelding fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester når alle sakene er ferdigbehandlet i bydelene med angivelse av hvilke kontrollrutiner som nå er innført.

I forbindelse med undersøkelsen rettet mot sjåfører fra Oslo Taxi, Norgestaxi og Taxi2 for 2006–2007, ble bl.a. følgende vedtatt i kontrollutvalget 19.11.2008, sak 93:

Kontrollutvalget ønsker en orientering fra Byråden for velferd og sosiale tjenester når alle sakene er ferdigbehandlet i bydelene, både når det gjelder de generelle tiltak byrådet finner nødvendige, men også mot de mistenkte.

Byråden sendte en foreløpig orientering til kontrollutvalget 13.01.2009, og deretter et notat 04.02.2009. I den foreløpige orienteringen fremkommer det at fire sjåfører fra Taxi2 er anmeldt til politiet for mistanke om sosialhjelpsbedrageri i perioden februar 2004 til august 2006, mens Kommunerevisjonen mente det kunne være grunnlag for å vurdere seks sjåfører.

I notatet av 04.02.2009 fremkommer det at 34 sjåfører er anmeldt til politiet for mistanke om sosialhjelpsbedrageri for 1,36 mill kroner for 2006 og 2007. Beløpene varierer fra kr 10 000 til kr 144 000. De 34 anmeldelsene ble levert samlet til Oslo Politidistrikt v/Finans og miljøkrimseksjonen 13.01.2009. Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har gitt tilleggsopplysninger i brev av 17.02.2009 til Kommunerevisjonen, der det bl.a. fremkommer at tre saker er anmeldt direkte av den enkelte bydel selv. Totalt er dermed 37 personer anmeldt, mens Kommunerevisjonen mente det kunne være grunnlag for å vurdere 46 sjåfører.

Det fremkommer videre av notatet at sosialtjenesten foretar en rekke kontroller for å undersøke alle økonomisk forhold til den som søker om økonomisk sosialhjelp. Dette er

nedfelt i kvalitetshåndboken for sosialtjenesten. Dersom en sosialklient har svarte inntekter, vil dette naturlig nok ikke bli fanget opp av ordinære kontrollrutiner.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering at fire av seks sjåførere fra Taxi2 er blitt anmeldt for sosialhjelpsbedrageri i perioden februar 2004 til august 2006, og at 37 sjåførere fra OsloTaxi, Norgestaxi og Taxi2 er blitt anmeldt for sosialhjelpsbedrageri i årene 2006 og 2007.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.03.2009 m/vedlegg

21/09

Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved Boligbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Kommunerevisjonens foreløpige innberetning ble tatt til orientering av kontrollutvalget i møte 24.01.2007, sak 5. Kontrollutvalget ba videre om at den svikten i rutinene som var påvist ble rettet opp omgående.

En regnskapsmedarbeider (NN) ved Boligbygg Oslo KF (Boligbygg) sørget for urettmessige utbetalinger i 71 tilfeller på til sammen kr 1 470 006 til seg selv i perioden april 2004 til desember 2006.

I 49 av tilfellene er mislighetene gjennomført ved at NN sendte endringsmelding til Utdannings- og kompetansetaten (UKE) og fikk endret leverandørers bankkontonummer til sine egne. Utbetalingene er ført i leverandørreskontroen med motpost i kontoer NN hadde ansvar for. NN har laget falske bilagsspesifikasjoner i regnskapet. For å skjule spor har han sørget for at papirbilaget i arkivet for en slik transaksjon var et annet enn bilagsspesifikasjonen i regnskapet. Papirbilaget var en kopi av en annen faktura godkjent iht. prosedyrene. Etter at NN hadde gjennomført transaksjonene ble bankkontoinformasjonen i leverandørregisteret endret til leverandørens virkelige bankkontonummer.

Da mislighetene ble avdekket, ble rutinen endret i UKE slik at når UKE nå får inn meldinger fra virksomhetene om endringer av bankkontonummer kreves skriftlig dokumentasjon i form av faktura eller brev fra leverandøren. Hvis ikke, kontaktes leverandøren. Opprettelse av fakturasentralen bidrar også til å hindre at slike misligheter kan gjentas.

I 22 tilfeller har NN forfalsket informasjon i korrespondanse med leverandører eller endret data i innkomne bankfiler (CREMUL-filer) og gjennom dette skaffet seg urettmessige utbetalinger gjennom kommunens nettbankløsning K-link. Boligbygg har innført en ny rutine som krever at det skal foreligge underlagsdokumentasjon for alle utbetalinger/korrigeringer hvor det vises til CREMUL-fil. Dette vil redusere risikoen for uønskede endringer.

NN begynte i Boligbygg i mars 2003 og i april 2004 skjedde den første urettmessige transaksjonen. Forholdene ble avdekket i desember 2006 etter en kontrollforespørsel fra skattemyndighetene om fire av de forfalskede bilagene. NN la umiddelbart alle kortene på bordet, og politiet fikk en anmeldelse fra Boligbygg med tilståelse allerede i desember 2006.

NN fikk dom i Oslo tingrett 11.02.2009, etter å ha avgitt en uforbeholden tilståelse. NN ble dømt til fengsel i 60 dager og 420 timers samfunnsstraff for grovt utroskap mot Boligbygg. I tillegg ble NN dømt til å tilbakebetale kr 1 170 006 til Oslo forsikring AS og kr 300 000 (egenandelen) til Boligbygg. Aktors påstand var fengsel i ett år, hvorav tre måneder betinget.

Tingretten sa seg enig med forsvareren i at saken burde vært sendt retten våren 2007 og klandrer politiet for at saken ikke kom for retten tidligere. Retten fant under tvil, der det ble lagt betydelig vekt på tilståelse, tidsmomentet og rehabilitering, at samfunnsstraff kunne idømmes.

Boligbygg har fått tilbud om og godtatt innkreving ved Statens innkrevingsentral. Oslo Forsikring AS har satt ut saksbehandling og innkreving til et advokatkontor. NN har vært spilleavhengig siden 1997-98, og fikk etter hvert gjeldsordning (før han begynte i Boligbygg). Det fremgår av dommen at NN fremdeles ikke kan styre sine egne penger så det er lite trolig at han kan tilbakebetale det han skylder.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning om misligheter ved Boligbygg Oslo KF til orientering.

Kontrollutvalget har videre merket seg at rutinene ved endring av bankkontonummer er endret og kontrollen mot endring av bankfiler er styrket.

Kontrollutvalget finner det beklagelig at saken har tatt unødvendig lang tid hos politiet og at dette er en medvirkende årsak til at det idømmes samfunnsstraff i denne alvorlige saken.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.03.2009

22/09

Fordeling av Kommunerevisjonens utgifter til regnskapsrevisjon - budsjett 2010

Saken gjelder:

I bystyrets møte 27.02.2002 sak 40 ble følgende vedtatt:

1. *Det innføres en ordning med selyfinansiering gjennom kostnadsfordeling.*
2. *Kommunens etater, bydeler og stiftelser belastes for andelen av kostnadene forbundet med Kommunerevisjonens regnskapsrevisjon iht. årlige budsjettforslag.*
3. *Byrådsavdelinger og andre kommunale virksomheter som ønsker å benytte Kommunerevisjonen til spesielle undersøkelser, ettersyn eller avtalte oppdrag faktureres og avregnes for kostnadene med disse tjenester etter medgått tid eller etter avtale.*
4. *Kommunerevisjonen utarbeider hvert år en sak om fordelingen av virksomhetens andel av kostnadene knyttet til pkt.1, som legges fram for kontrollutvalget.*
5. *Endringene får innvirkning fom. budsjett- og regnskapsåret 2003.*

Revisjonsstandardene som er fastsatt av Den norske Revisorforening, krever blant annet at revisor må dokumentere sin forståelse av foretaket og sine risikovurderingshandlinger av foretakets rutiner og interne kontroll. Standardene krever dessuten at revisor utfører revisjonshandlinger for å innhente informasjon som brukes til å identifisere risikoene for vesentlig feilinformasjon som skyldes misligheter.

Det foreslås en økning i revisjonshonorarene fra 2009 til 2010. Økningen skyldes at timeprisen er økt med 3.5 %.

Dersom det gjøres vesentlige endringer i kommunens organisering, kan dette få betydning for honoraret.

I tillegg til ordinær regnskapsrevisjon vil bydelene bli fakturert for revisjon av regnskaper for beboere i sykehjem, estimert til 400 timer. Medgått tid til revisjon av kommunens kompensasjonskrav for merverdiavgift vil bli avregnet med Byrådsavdeling for finans og utvikling med 200 timer og ca. 1200 timer vil bli fakturert for Kommunerevisjonens arbeid med attestasjonsoppgaver for regnskaper knyttet til oppgaver med særskilt finansiering.

I samsvar med punkt fire i bystyrets vedtak har Kommunerevisjonen i trykt vedlegg til saken beregnet virksomhetenes andel av kostnadene for regnskapsrevisjon for 2010.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens forslag til fordeling av kostnader for regnskapsrevisjon for 2010 til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 11.03.2009 m/vedlegg (unntatt offentlighet jf off.l. § 23 første ledd)

Kontrollutvalgets sekretariat, 18.03.2009

Reidar Enger
sekretariatsleder

